

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ»
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ: 2019-2020

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
της ΝΙΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΑΦΟΥΡΟΥ
Α.Μ.: 7340012419019

Η ενσωμάτωση της Οδηγίας IORP II στο εθνικό δίκαιο

Επιβλέπων:

Καθ. ΠΑΤΡΙΝΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Διμελής Επιτροπή:

Καθ. ΠΑΤΡΙΝΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Αν. Καθ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Αθήνα, Οκτώβριος 2020

Copyright © Νίκη Τσαφούρου, 2020

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ευχαριστίες

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω στην επιβλέπουσα Καθηγήτρια κα Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου για τις πολύτιμες και κατατοπιστικές συμβουλές της κατά την εκπόνηση της παρούσης εργασίας.

Περιεχόμενα

Συντομογραφίες.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΜΕΡΟΣ Ι – Επισκόπηση της Οδηγίας IORP II.....	9
1. Βασικά στοιχεία για τη μεταφορά της Οδηγίας IORP II στο ελληνικό δίκαιο	9
2. Δομή της Οδηγίας IORP II – Σύνομη αναφορά.....	9
3. Γενικοί σκοποί της Οδηγίας IORP II	10
4. Ειδικοί σκοποί της Οδηγίας IORP II και ειδικές ρυθμίσεις επίτευξής τους.....	11
5. Έμπρακτα οφέλη της Οδηγίας IORP II.....	14
ΜΕΡΟΣ ΙΙ – Επισκόπηση του ν. 4680/2020	16
1. Δομή του ν. 4680/2020 – Αναλυτική αναφορά.....	16
2. Γενικοί σκοποί, ειδικοί σκοποί, ρυθμίσεις επίτευξής τους και έμπρακτα οφέλη του ν. 4680/2020	21
3. Κριτική, παρατηρήσεις και διευκρινίσεις στον ν. 4680/2020 – προβλήματα και συνεισφορά.....	21
α) Επαγγελματική ασφάλιση και Έλληνες εργαζόμενοι	22
β) Πιστή μετάφραση της Οδηγίας IORP II και «ασυμβίβαστο» με την ελληνική πραγματικότητα	22
γ) Εν αναμονή έκδοσης Υπουργικών Αποφάσεων.....	24
δ) Εποπτικές Αρχές των Τ.Ε.Α.-Ι.Ε.Σ.Π.	25
ε) Χρόνος ενσωμάτωσης της Οδηγίας και αναδρομική ισχύς της	26
στ) Ορισμός Ι.Ε.Σ.Π.	27
ζ) Πεδίο εφαρμογής του νόμου	28
η) Μικρά Ι.Ε.Σ.Π.....	29
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	31
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	32
1. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	32
2. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	32
3. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	33

Συντομογραφίες

IORP (I or II) Institutions for Occupational Retirement Provision

EIOPA Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων

ά. άρθρο

βλ. βλέπε

Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών
Εμπόρων Ελλάδος

έκδ. έκδοση

ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α.. Ελληνική Ένωση Ταμείων
Επαγγελματικής Ασφάλισης

Ε.Σ.Ε.Ε. Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου

Ι.Ε.Σ.Π.. – Τ.Ε.Α.. Ιδρύματα Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών
Παροχών – Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης

ν. νόμος

ό.π. όπως παραπάνω

παρ. παράγραφος

Σ.Ε.Β. Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών

σελ. σελίδα

Τ.Ε.Α.. ΕΛ.ΤΑ.

Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Ελληνικών
Ταχυδρομείων

Τ.Ε.Α.. ΥΠ.ΟΙΚ.

Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης του
Υπουργείου Οικονομικών

Υ.Α.

Υπουργική Απόφαση

Φ.Ε.Κ..

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι παθογένειες της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης (πρώτος πυλώνας ασφάλισης), άρρηκτα συνδεδεμένες με το διανεμητικό σύστημα, κατέστησαν επιτακτική την ανάγκη αντισταθμίσεως, το οποίο βρήκε έκφραση στην ενδυνάμωση της προαιρετικής επαγγελματικής ασφάλισης (δεύτερος πυλώνας ασφάλισης) που οργανώνεται με βάση το κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Οι παθογένειες αυτές του διανεμητικού συστήματος γίνονται αισθητές, για παράδειγμα, στις περιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού και της οικονομικής ύφεσης, οπότε και μειώνεται ο αριθμός των ενεργών ασφαλισμένων, αυξάνεται ο αριθμός των δικαιούχων παροχών, και, κατ' αποτέλεσμα, καθίσταται επισφαλής η χρηματοδότηση των παροχών¹. Αντιθέτως, στο πλαίσιο του κεφαλαιοποιητικού συστήματος οι εισφορές επενδύονται, και, κατ' αυτό τον τρόπο, αυγατίζουν, προσανξάνοντας το αρχικό ασφαλιστικό κεφάλαιο και συντελώντας καθοριστικά στην οικονομική ανάπτυξη, ενώ, παράλληλα, αποσοβούν τα ελλείμματα, διασφαλίζοντας τη χρηματοδότηση των παροχών των δικαιούχων².

Βέβαια, η αντικειμενική θεώρηση του θέματος επιτάσσει να μην παραγνωριστεί το γεγονός ότι το διανεμητικό σύστημα παρουσιάζει, πέραν των μειονεκτημάτων του, και ορισμένα πλεονεκτήματα, όπως αυτό της άμεσης χορήγησης παροχών χωρίς να απαιτείται η μακρά αναμονή σχηματισμού κεφαλαίου για τη χρηματοδότησή τους, η οποία χαρακτηρίζει το κεφαλαιοποιητικό σύστημα³.

Ένας ορθολογικός, λοιπόν, τρόπος διαχείρισης των δεδομένων αυτών, συνίσταται στον συνδυασμό των δύο συστημάτων, ήτοι του διανεμητικού και κεφαλαιοποιητικού συστήματος. Αυτός ο συνδυασμός επιτυγχάνεται, δια της ενσωμάτωσης της Οδηγίας IORP II, ως ακολούθως: η μεν κοινωνική ασφάλιση διατηρεί τον βασικό της χαρακτήρα, η δε επαγγελματική ασφάλιση ενισχύεται, τοποθετούμενη θεσμικά δίπλα στην πρώτη, και αποκτώντας, συγκεκριμένα, συμπληρωματικό προς εκείνη χαρακτήρα⁴. Το τελευταίο αυτό είναι σημαντικό, επειδή ακριβώς τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης υφίστανται ολοένα και μεγαλύτερες πιέσεις, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι οι πολίτες βασίζονται ολοένα και περισσότερο σε επαγγελματικές

¹ Παπαρρηγοπούλου Π. (2019), Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης, Νομική Βιβλιοθήκη, Μέρος Δεύτερο, Πρώτο Κεφάλαιο, 1.1. β, σελ. 205

² Παπαρρηγοπούλου Π. (2019), ό.π., Μέρος Δεύτερο, Πρώτο Κεφάλαιο, 1.1. α, σελ. 205

³ Παπαρρηγοπούλου Π. (2019), ό.π., Μέρος Δεύτερο, Πρώτο Κεφάλαιο, 1.1. α, σελ. 205

⁴ Βλ. γενικά Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 16ης Φεβρουαρίου 2012 με τίτλο «Ατζέντα για επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις», και Στεργίου Α. (2017), Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης, Σάκουλας, Κεφάλαιο Δεύτερο, II. 4.1, σελ. 118, και Κεφάλαιο Δεύτερο, II. 4.2.1. σελ. 124

συνταξιοδοτικές παροχές ώστε να συμπληρώσουν άλλες συνταξιοδοτικές παροχές⁵. Και λαμβανομένων υπόψη των δημογραφικών εξελίξεων στην Ένωση και της κατάστασης όσον αφορά στους εθνικούς προϋπολογισμούς, οι επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές αποτελούν πολύτιμη προσθήκη στα συνταξιοδοτικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.⁶

⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 (IORP II) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.), προοίμιο, παρ. 8

⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 9

ΜΕΡΟΣ Ι – Επισκόπηση της Οδηγίας IORP II

1. Βασικά στοιχεία για τη μεταφορά της Οδηγίας IORP II στο ελληνικό δίκαιο

Η Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.), γνωστή ως Οδηγία IORP II, αναδιατύπωσε και κατήργησε την προγενέστερη Οδηγία 2003/41/ΕΚ για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, γνωστή ως IORP⁷. Η Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον πρόσφατο νόμο 4680/2020. Η αναδιατυπωθείσα και καταργηθείσα προγενέστερη Οδηγία 2003/41/ΕΚ είχε ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο με τον νόμο 3029/2002.

Ειδικότερα, ο ν. 3029/2002, ενσωματώνοντας την Οδηγία 2003/41/ΕΚ, η οποία αποτέλεσε ένα πρώτο νομοθετικό βήμα προς την κατεύθυνση μιας εσωτερικής αγοράς επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών οργανωμένης σε ενωσιακή κλίμακα, χάραξε το πλαίσιο για την επαγγελματική ασφάλιση στην Ελλάδα. Ο δε πρόσφατος και επίμαχος ν. 4680/2020, ενσωματώνοντας την Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 με την οποία επιδιώκεται η βελτίωση των κανόνων της Ένωσης για τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά καθεστώτα και η καλύτερη προστασία των δικαιωμάτων των μελών και των δικαιούχων⁸, ήρθε να βελτιώσει το πλαίσιο αυτό και να τοποθετήσει την επαγγελματική ασφάλιση στην Ελλάδα στη θέση που της αρμόζει.

2. Δομή της Οδηγίας IORP II – Σύντομη αναφορά

Η Οδηγία IORP II αποτελείται από έξι τίτλους (I, II, III, IV, V, VI): Ο τίτλος I (άρθρα 1-12) αντιστοιχεί στις «Γενικές διατάξεις», ο τίτλος II (άρθρα 13-19) στις «Ποσοτικές απαιτήσεις», ο τίτλος III (άρθρα 20-35) στους «Όρους που διέπουν τις δραστηριότητες», ο τίτλος IV (άρθρα 36-44) στις «Πληροφορίες οι οποίες πρέπει να παρέχονται σε υποψήφια μέλη, μέλη και δικαιούχους, ο τίτλος V (άρθρα 45-59) στην «Προληπτική εποπτεία», και ο τίτλος VI (60-67) στις «Τελικές διατάξεις». Κάτω από αυτούς τους τίτλους υπάρχουν τα άρθρα της Οδηγίας IORP II, τα οποία συνολικά

⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 1, και ά. 65

⁸ Αιτιολογική έκθεση του ν. 4680/2020 για «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.) και άλλες διατάξεις», 1. Γενικά

φθάνουν τα 67. Αξίζει να σημειωθεί ότι η διάρθρωση της Οδηγίας IORP II, η οποία γίνεται σε τίτλους, δηλαδή σε ομάδες άρθρων, καταδεικνύει μεγαλύτερη και λεπτομερέστερη οργάνωση της επαγγελματικής ασφάλισης, σε σχέση με την Οδηγία IORP, η οποία δεν διαρθρωνόταν σε τίτλους παρά μόνο σε άρθρα⁹.

3. Γενικοί σκοποί της Οδηγίας IORP II

Δια της Οδηγίας IORP II σκοπείται γενικώς η βελτίωση των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, χωρίς ωστόσο να τίθεται υπό αμφισβήτηση η μεγάλη σημασία των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης όσον αφορά στην ασφάλεια, τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα της κοινωνικής προστασίας, η οποία διασφαλίζει ένα αποδεκτό βιοτικό επίπεδο στην τρίτη ηλικία και, συνεπώς, αποτελεί το επίκεντρο του στόχου της ενίσχυσης των ευρωπαϊκών κοινωνικών προτύπων¹⁰. Έτσι, προσδιορίζεται επακριβώς η σχέση μεταξύ υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης και προαιρετικής επαγγελματικής ασφάλισης, όπως αυτή διαμορφώνεται με βάση την τελευταία εξέλιξη της ενσωμάτωσης της Οδηγίας IORP II στο ελληνικό δίκαιο: η νομοθετική ενίσχυση της δεύτερης δεν αναιρεί αλλά ούτε και «συρρικνώνει» την πρώτη, αντιθέτως, λειτουργώντας ως συμπλήρωμα, καλύπτει τα κενά αυτής και διασφαλίζει τη χρηματοδότηση των παροχών, συνδυάζοντας παράλληλα και οικονομική μεγέθυνση.

Περί της οικονομικής μεγέθυνσης, ας σημειωθεί ειδικότερα ότι τα Ι.Ε.Σ.Π. διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο για τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ίδιας της οικονομίας της Ένωσης, αποτελούν δηλαδή ζωτικό στοιχείο της οικονομίας της Ένωσης, καθώς διαχειρίζονται στοιχεία ενεργητικού ύψους 2,5 τρισεκατομμυρίων ευρώ για περίπου 75 εκατομμύρια μέλη και δικαιούχους¹¹. Η οδηγία IORP υπήρξε το πρώτο νομοθετικό ορόσημο για τη δημιουργία μιας εσωτερικής αγοράς επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, οργανωμένης σε ενωσιακή κλίμακα¹². Επειδή όμως, μια πραγματική εσωτερική αγορά επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών παραμένει καθοριστικής σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη¹³, με βάση

⁹ Για την ειδικότερη δομή του ν. 4680/2020 ο οποίος ενσωματώνει την Οδηγία IORP II βλ. παρακάτω, Μέρος II.1

¹⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 8

¹¹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 8

¹² Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 6

¹³ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 6

και τα προεκτεθέντα, η Οδηγία IORP II ήρθε να συνεχίσει το έργο της Οδηγίας IORP εισάγοντας, φερ' ειπείν, τις διασυννοριακές μεταφορές και αίροντας τα εμπόδια στις διασυννοριακές δραστηριότητες. Φυσικά, με την ενσωμάτωση της Οδηγίας IORP II προοικονομείται η περαίωση και τελείωση του τριπυλωνικού οικοδομήματος για το ασφαλιστικό σύστημα.

Οι γενικοί αυτοί σκοποί της Οδηγίας επιτυγχάνονται μέσα από τη θέση ειδικών σκοπών και την πρόβλεψη συγκεκριμένων ρυθμίσεων για την επίτευξη των τελευταίων.

4. Ειδικοί σκοποί της Οδηγίας IORP II και ειδικές ρυθμίσεις επίτευξής τους

Η επίμαχη Οδηγία IORP II εξυπηρετεί τέσσερεις ειδικούς σκοπούς. Ο πρώτος συνίσταται στη διασφάλιση της επάρκειας των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών και στη βελτίωση της προστασίας των μελών και δικαιούχων του επαγγελματικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος. Επιτυγχάνεται δε μέσω της πρόβλεψης ορισμένων ελάχιστων προδιαγραφών οι οποίες δεν υπήρχαν στην προγενέστερη καταργηθείσα Οδηγία. Τις εν λόγω προδιαγραφές αποτελούν (i) οι νέες απαιτήσεις διακυβέρνησης για τις λειτουργίες των Ι.Ε.Σ.Π. (λειτουργία διαχείρισης κινδύνου, λειτουργία εσωτερικού ελέγχου, αναλογιστική λειτουργία, λειτουργία εξωτερικής ανάθεσης)¹⁴, (ii) οι νέες διατάξεις σχετικά με τις απαιτήσεις για διαχείριση βάσει ικανοτήτων και ήθους¹⁵ αλλά και σχετικά με τις απαιτήσεις για την πολιτική αποδοχών, ώστε ακριβώς τα Ι.Ε.Σ.Π. να έχουν μια υγιή πολιτική αποδοχών (προκειμένου για παράδειγμα για την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων) και να αποκαλύπτουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με αυτήν την πολιτική¹⁶, (iii) οι νέοι κανόνες για την ίδια αξιολόγηση κινδύνων εκ μέρους των Ι.Ε.Σ.Π.¹⁷, (iv) οι νέες απαιτήσεις διορισμού

¹⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., ά. 25-27 και 31, και PensionsEurope, representer of national associations of pension funds and similar institutions for workplace and other funded pensions, Key issues, IORP II Directive σε <https://www.pensionseurope.eu/iorp-ii-directive>, και European Parliament, Briefing, EU Legislation in Progress, September 2016, “Occupational pensions. Revision of the Institutions for Occupational Retirement Provision Directive (IORP II)”, σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf, σελ. 3, και European Commission, MEMO, March 2014, “Revision of the Occupational Pension Funds Directive – frequently asked questions”, σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

¹⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., ά. 22

¹⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., ά. 23, και PensionsEurope, ό.π., σε <https://www.pensionseurope.eu/iorp-ii-directive>, και European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf, σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

¹⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., ά. 28, και PensionsEurope, ό.π., σε <https://www.pensionseurope.eu/iorp-ii-directive>, και European Parliament, ό.π., σε

θεματοφύλακα (οντότητα που είναι υπεύθυνη για την ασφαλή φύλαξη και εποπτεία των περιουσιακών στοιχείων των μελών και των δικαιούχων)¹⁸, ιδιαίτερα για τη μείωση του λειτουργικού κινδύνου, και (v) η ενίσχυση των εξουσιών προληπτικής εποπτείας, κυρίως μέσω της υπαγωγής σε αυτήν της αλυσίδας εξωτερικών αναθέσεων και μέσω των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων (με άλλα λόγια η πρόβλεψη ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής των Ι.Ε.Σ.Π. διαθέτουν τις απαραίτητες εξουσίες και εργαλεία προκειμένου να ασκούν αποτελεσματικά προληπτική εποπτεία στα Ι.Ε.Σ.Π.)¹⁹.

Ο δεύτερος ειδικός σκοπός συνίσταται στην καλύτερη ενημέρωση των μελών και δικαιούχων του επαγγελματικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος, μέσω της εισαγωγής σε επίπεδο Ένωσης της τυποποιημένης Δήλωσης Συνταξιοδοτικών Παροχών, η οποία παρέχει στα παραπάνω πρόσωπα απλές και σαφείς πληροφορίες σχετικά με τα μεμονωμένα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα²⁰. Συγκεκριμένα, στα άρθρα 39 και 40 της Οδηγίας IORP II εισάγεται αυτή η Δήλωση Συνταξιοδοτικών Παροχών η οποία θα πρέπει να περιέχει ένα συγκεκριμένο ελάχιστο περιεχόμενο, όπως αυτό περιγράφεται λεπτομερώς στις εν λόγω διατάξεις. Παράλληλα δε, τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά στην μορφή και στο περιεχόμενο της Δήλωσης.

Ο τρίτος συνίσταται στην άρση των εμποδίων στις διασυνοριακές δραστηριότητες των Ι.Ε.Σ.Π., μέσω της πρόβλεψης ότι τα Ι.Ε.Σ.Π. μπορούν να λειτουργούν σε άλλο κράτος μέλος από το κράτος μέλος καταγωγής τους, ήτοι στο λεγόμενο κράτος μέλος υποδοχής, οφείλουν όμως να συμμορφώνονται προς την κοινωνική και εργατική νομοθεσία του τελευταίου αυτού κράτους μέλους. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει τα

https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239
¹⁸ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., ά. 33 έως 35, και PensionsEurope, ό.π., σε <https://www.pensionseurope.eu/iorp-ii-directive>, και European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

¹⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., ΤΙΤΛΟΣ V, ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ, ά. 45-59, και PensionsEurope, ό.π., σε <https://www.pensionseurope.eu/iorp-ii-directive>, και European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

²⁰ European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf, σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

Ι.Ε.Σ.Π. σε σημαντικές οικονομίες κλίμακος, να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα του κλάδου στην Ένωση και να διευκολύνει την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού²¹. Επίσης, συνίσταται και στην άρση των εμποδίων στις διασυνοριακές μεταφορές, δηλαδή στις μεταφορές των συνταξιοδοτικών καθεστώτων (περιουσιακών στοιχείων) μεταξύ των κρατών μελών, και τούτο μέσω της πρόβλεψης συγκεκριμένης διαδικασίας μεταφοράς, στο πλαίσιο της οποίας απαιτείται έγκριση τόσο από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής του μεταφέροντος Ι.Ε.Σ.Π. όσο και από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής του παραλαμβάνοντος Ι.Ε.Σ.Π²². Στην περίπτωση μάλιστα που ανακύψει διαφωνία μεταξύ των δύο αρμοδίων αρχών, προβλέπεται ότι η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων ΕΙΟΡΑ δύναται να διαμεσολαβήσει²³.

Ο τέταρτος ειδικός σκοπός συνίσταται στην ενθάρρυνση των Ι.Ε.Σ.Π. να επενδύουν μακροπρόθεσμα, μέσω της ρητής πρόβλεψης για λήψη υπόψη, κατά τη χάραξη της επενδυτικής τους πολιτικής, και νέων παραγόντων όπως περιβαλλοντικών, κοινωνικών και παραγόντων που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση. Έτσι, αφενός μεν εξασφαλίζεται για τα Ι.Ε.Σ.Π. ένα επαρκές περιθώριο ελιγμών κατά τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων, το οποίο βέβαια βρίσκει τα όριά του στον κανόνα της συνετής διαχείρισης, αφετέρου δε εκσυγχρονίζονται οι επενδυτικοί κανόνες σε ό,τι αφορά τη δράση των Ι.Ε.Σ.Π.²⁴.

Ειδικότερα, στην Οδηγία IORP II υπάρχει μια σειρά αναφορών στους ως άνω νέους παράγοντες²⁵, οι οποίοι δεν υπήρχαν στην Οδηγία IORP.

Ας παρατηρηθεί, τέλος, ότι οι ειδικοί αυτοί σκοποί της Οδηγίας IORP II εξυπηρετούνται μέσα από τις ειδικές αυτές προβλέψεις οι οποίες εκτείνονται στα 67 άρθρα της, σε αντιπαραβολή προς την Οδηγία IORP της οποίας οι προβλέψεις

²¹ European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239, και Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 35 και 36

²² European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239, και Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 37, και ά. 12

²³ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., ά. 12

²⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 45, και European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

²⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 57 και 58, ά. 19 παρ. 2 β', ά. 21 παρ. 1, ά. 25 παρ. 2 ζ', ά. 28 παρ. 2 η', ά. 30, ά. 41 παρ. 1 γ' και παρ. 3 γ'

εκτείνονταν στα μόλις 24 άρθρα της. Η διαφορά στο πλήθος των προβλέψεων συνδέεται και με την ποιοτική αναβάθμιση της καταργηθείσας Οδηγίας από τη διαδοχο Οδηγία, με την έννοια της στερέωσης του δεύτερου πυλώνα σε μία ακόμα πιο στέρεα -ως λεπτομερέστερα ρυθμισμένη- βάση, κάτι που άλλωστε προκύπτει και από όσα προαναφέρθηκαν.

5. Έμπρακτα οφέλη της Οδηγίας IORP II

Η Οδηγία IORP II συμβάλλει στη βελτίωση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας, δεδομένου ότι ορισμένα Ι.Ε.Σ.Π. είναι μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με αρκετά εκατομμύρια μέλη και δικαιούχους, ήτοι μεγάλης κλίμακας²⁶.

Επίσης, η Οδηγία IORP II δημιουργεί για τα Ι.Ε.Σ.Π. ευκαιρίες εξοικονόμησης κόστους, μέσω της ευκολότερης «ενοποίησης» των υπαρχόντων συνταξιοδοτικών καθεστώτων (πιθανώς και διαφορετικών κρατών μελών), η οποία απορρέει συγκεκριμένα από τη μεταφορά από κάποια Ι.Ε.Σ.Π. των συνταξιοδοτικών τους καθεστώτων σε άλλα Ι.Ε.Σ.Π.²⁷.

Οι εργοδότες, ακόμα, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, επωφελούνται μέσω του μειωμένου κόστους συμμετοχής σε ένα Ι.Ε.Σ.Π.²⁸. Πιο συγκεκριμένα, οι εργοδότες (χρηματοδοτούσες επιχειρήσεις) περιορίζονται πλέον στην υποχρέωση να καταβάλουν τις αναγκαίες μονάχα παροχές²⁹. Τούτο δικαιολογείται από το γεγονός ότι τα Ι.Ε.Σ.Π. οργανώνονται με βάση το κεφαλαιοποιητικό σύστημα, οπότε και υπάρχει περιθώριο να καταβάλλονται λιγότερες εργοδοτικές εισφορές, αφού αυτές μετά, επενδύόμενες, αυγατίζουν, φθάνοντας κατ' αυτό τον τρόπο σε ικανοποιητικά επίπεδα, για την εκπλήρωση του σκοπού τους που είναι η χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών παροχών. Επιπλέον, οι εργοδότες που συμμετέχουν σε

²⁶ European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

²⁷ European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

²⁸ European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

²⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., προοίμιο, παρ. 44

επαγγελματικό συνταξιοδοτικό καθεστώς σε μια καθιερωμένη αγορά μπορούν να αναμένουν μείωση της διοικητικής και επενδυτικής τους δαπάνης³⁰.

Και τα κράτη μέλη επωφελούνται από τον ενισχυμένο - βάσει της Οδηγίας IORP II - δεύτερο πυλώνα ασφάλισης, και συγκεκριμένα από τα καλύτερης διακυβέρνησης και ευρύτερης γεωγραφικής κάλυψης Ι.Ε.Σ.Π., τα οποία υποστηρίζουν μόνο τους τις χορηγούμενες συνταξιοδοτικές παροχές, καθότι, έτσι, μειώνεται η δημοσιονομική (φορολογική) πίεση που ασκείται στα κράτη μέλη από τα συστήματα υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης του πρώτου πυλώνα³¹. Πιο συγκεκριμένα, τα Ι.Ε.Σ.Π., ως «αυτοχρηματοδοτούμενα», με την έννοια ότι χρηματοδοτούνται μόνο από τους κοινωνικούς εταίρους, δηλαδή μόνο από τους εργοδότες και τους εργαζόμενους (συμβατική ασφάλιση), αποδεσμεύουν τα κράτη μέλη από ένα τμήμα των δαπανών τους, το οποίο ακριβώς αντιστοιχούσε στην κοινωνική ασφάλιση, κι έτσι, δια της εξοικονόμησης των εν λόγω κρατικών δαπανών, ενδυναμώνονται τα δημόσια οικονομικά.

Τέλος, και οι πολίτες είναι ωφελημένοι από τη νέα Οδηγία. Ειδικότερα, επωφελούνται από τη Δήλωση Συνταξιοδοτικών Παροχών σε τυποποιημένη μορφή, αφού αυτή τους παρέχει πληροφόρηση, ευκολότερη μεν, ήτοι απλή (βασική), σαφή και επικαιροποιημένη, εξατομικευμένη δε, ήτοι σχετικά με τα μεμονωμένα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα. Έτσι μάλιστα, διευκολύνονται στη λήψη της καλύτερης δυνατής για εκείνους απόφασης συνταξιοδότησης. Στους πολίτες περιλαμβάνονται, εννοείται, και όσοι μετακινούνται διασυνοριακά στο πλαίσιο της εργασιακής τους ζωής, δεδομένου ότι η τυποποιημένη Δήλωση Συνταξιοδοτικών Παροχών εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη, μέσα στα οποία και αυτά όπου εργάστηκαν. Επίσης όλοι οι πολίτες επωφελούνται από τους νέους ενισχυμένους κανόνες για τη διακυβέρνηση των Ι.Ε.Σ.Π., καθώς, με αυτό τον τρόπο, επιτυγχάνεται καλύτερη προστασία και διασφάλιση των συνταξιοδοτικών τους παροχών³².

³⁰ European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

³¹ European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf σελ. 3, και European Commission, ό.π., σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

³² European Parliament, ό.π., σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800

Συνοψίζοντας, τα οφέλη από την Οδηγία καλύπτουν ποικίλα συμφέροντα, ήτοι των κοινωνικών εταίρων, εργοδοτών και εργαζομένων, των Ι.Ε.Σ.Π., της εθνικής αλλά και ενωσιακής οικονομίας, και, κατ' αυτό τον τρόπο, μπορούν να γίνουν και εν τοις πράγμασι αντιληπτά.

ΜΕΡΟΣ II – Επισκόπηση του ν. 4680/2020

1. Δομή του ν. 4680/2020 – Αναλυτική αναφορά

Ο ν. 4680/2020 διαρθρώνεται συγκεκριμένα σε 6 κεφάλαια (Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄ και Στ΄) και 65 άρθρα. Δια του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 1-11), υπό τον τίτλο «Γενικές Διατάξεις», εισάγεται ρύθμιση αναφορικός προς τον σκοπό του νόμου, ο οποίος είναι η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2341/2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στην ελληνική νομοθεσία (άρθρο 1). Στη συνέχεια, ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου, που αφορά σε Ιδρύματα Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.) των οποίων η άδεια έχει εκδοθεί στην ημεδαπή ή σε κράτος μέλος της Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (άρθρο 2), και ορίζεται ότι τα Ι.Ε.Σ.Π., τα οποία διαχειρίζονται τόσο καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης όσο και επαγγελματικά συνταξιοδοτικά καθεστώτα, διέπονται από τις διατάξεις του νόμου για τις μη υποχρεωτικές δραστηριότητές τους στον τομέα της επαγγελματικής συνταξιοδότησης (άρθρο 3). Περαιτέρω, προβλέπεται ότι ορισμένες διατάξεις του νόμου εφαρμόζονται σε Ι.Ε.Σ.Π. με λιγότερα από εκατό (100) μέλη (άρθρο 4), παρατίθενται οι ορισμοί των εννοιών που αναφέρονται στις διατάξεις (άρθρο 5), καθορίζονται οι δραστηριότητες των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α., οι οποίες θα πρέπει να συνδέονται με συνταξιοδοτικές παροχές και δραστηριότητες που απορρέουν από αυτές (άρθρο 6), θεσπίζεται ο νομικός διαχωρισμός μεταξύ των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α. και της χρηματοδοτούσας επιχείρησης (άρθρο 7), ρυθμίζεται ο τρόπος έγκρισης και καταχώρισης των Ι.Ε.Σ.Π. και η υποχρέωση τήρησης σχετικού Μητρώου (άρθρο 8), και προσδιορίζονται οι απαιτήσεις για τη λειτουργία κάθε Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α. στην Ελλάδα (άρθρο 9). Τέλος, καθορίζεται το πλαίσιο άσκησης διασυνοριακών δραστηριοτήτων για τα Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α. (άρθρο 10) καθώς και οι διαδικασίες για την

πραγματοποίηση διασυνοριακής μεταφοράς πλήρως ή εν μέρει του συνταξιοδοτικού καθεστώτος που διαχειρίζονται τα Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. (άρθρο 11)³³.

Δια του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 12-18), υπό τον τίτλο «Ποσοτικές απαιτήσεις», καθορίζονται, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση για τον σχηματισμό τεχνικών προβλέψεων από τα Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. (άρθρο 12), η υποχρέωση επάρκειας περιουσιακών στοιχείων για την κάλυψη των τεχνικών προβλέψεων (άρθρο 13) καθώς και η υποχρέωση ύπαρξης συμπληρωματικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την παροχή πρόσθετης προστασίας (άρθρο 14). Εν συνεχεία, προσδιορίζεται το επαρκές περιθώριο φερεγγυότητας για τις δραστηριότητες των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. (άρθρο 15-17) και καθορίζονται οι επενδυτικοί κανόνες οι οποίοι εφαρμόζονται για τα Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. (άρθρο 18)³⁴.

Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 19-34), υπό τον τίτλο «Όροι που διέπουν τις δραστηριότητες», περιέχει τρία (3) Μέρη. Το Πρώτο Μέρος (άρθρα 19-29), υπό τον τίτλο «Σύστημα διακυβέρνησης», περιέχει τρία (3) Τμήματα. Το Τμήμα Πρώτο (άρθρο 19-22), υπό τον τίτλο «Γενικές διατάξεις», ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, την ευθύνη του διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου του Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. αναφορικά προς τη συμμόρφωση των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. με τις διατάξεις του νόμου (άρθρο 19), καθορίζει την υποχρέωση των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. να διαθέτουν αποτελεσματικό σύστημα οργάνωσης και διοίκησης, ώστε να εξασφαλίζεται η χρηστή και συνετή διαχείριση των δραστηριοτήτων τους (άρθρο 20), προσδιορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί το προσωπικό της διοίκησης των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. (άρθρο 21) και, τέλος, καθορίζει την πολιτική αποδοχών του ως άνω προσωπικού διοίκησης (άρθρο 22). Το Τμήμα Δεύτερο (άρθρο 23-26), υπό τον τίτλο «Βασικές λειτουργίες», περιέχει, μεταξύ άλλων, γενική διαταξη ως προς τον τρόπο άσκησης των βασικών λειτουργιών των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. (άρθρο 23) και καθορίζει το πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων (άρθρο 24). Περαιτέρω, θεσπίζονται διατάξεις κατ' αναφορά προς τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου (άρθρο 25) και την αναλογική λειτουργία των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. (άρθρο 26). Στο Τμήμα Τρίτο (άρθρα 27-29), υπό τον τίτλο «Έγγραφα σχετικά με τη διακυβέρνηση», καθορίζεται η υποχρέωση για ίδια αξιολόγηση κινδύνων από τα

³³ Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 18/03/2020 επί του τότε νομοσχεδίου περί «Ενσωμάτωσης στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.)», Ι. Γενικές Παρατηρήσεις, Α.

³⁴ Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., Ι. Γενικές Παρατηρήσεις, Α.

Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. (άρθρο 27), η υποχρέωση κατάρτισης και δημοσιοποίησης ετήσιων λογαριασμών και εκθέσεων (άρθρο 28) καθώς και η κατάρτιση και επανεξέταση γραπτής δήλωσης των αρχών επενδυτικής πολιτικής (άρθρο 29). Το Δεύτερο Μέρος (άρθρα 30-31), που φέρει τον τίτλο «Εξωτερική ανάθεση και διαχείριση επενδύσεων», προβλέπει τη δυνατότητα των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. να αναθέτουν βασικές λειτουργίες, τη διαχείρισή τους ή λοιπές δραστηριότητες σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ενεργούν για λογαριασμό τους (άρθρο 30). Σε περίπτωση, εξ άλλου, κατά την οποία το Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. ορίσει τρίτον ως διαχειριστή επενδύσεων, ο τελευταίος υποχρεούται να κατέχει την απαιτούμενη άδεια διαχείρισης χαρτοφυλακίου (άρθρο 31). Δια του Τρίτου Μέρους (άρθρα 32-34), υπό τον τίτλο «Θεματοφύλακας», εισάγεται η υποχρέωση των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. να διορίζουν έναν ή περισσότερους θεματοφύλακες (άρθρο 32), οι οποίοι έχουν ως βασικά καθήκοντα, αφενός, τη φύλαξη των στοιχείων ενεργητικού του επαγγελματικού ταμείου (άρθρο 33) και, αφετέρου, την εποπτεία των οικονομικών συναλλαγών των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. (άρθρο 34)³⁵.

Το Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 35-43), που φέρει τον τίτλο «Πληροφορίες οι οποίες πρέπει να παρέχονται σε υποψήφια μέλη, μέλη και δικαιούχους», διαρθρώνεται σε τρία Μέρη. Δια του Πρώτου Μέρους (άρθρα 35-36), υπό τον τίτλο «Γενικές Διατάξεις», καθορίζονται το είδος και η ποιότητα των πληροφοριών που οφείλουν να παρέχουν τα Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. σε υποψήφια μέλη, μέλη και δικαιούχους. Ειδικότερα, οι σχετικές πληροφορίες πρέπει να είναι επικαιροποιημένες, ακριβείς και συντεταγμένες με σαφήνεια, ούτως ώστε να συμβάλλουν στην ορθή ενημέρωση των συμμετεχόντων στο συνταξιοδοτικό καθεστώς αναφορικά με τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις, τις επενδυτικές δυνατότητές τους, αλλά και τη φύση των χρηματοοικονομικών κινδύνων. Το Δεύτερο Μέρος (άρθρα 37-39), υπό τον τίτλο «Δήλωση συνταξιοδοτικών παροχών και συμπληρωματικές πληροφορίες», θεσπίζει την υποχρέωση των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. να συντάσσουν ακριβή και επικαιροποιημένη δήλωση συνταξιοδοτικών παροχών (άρθρο 37), δια της οποίας να πληροφορούν τα μέλη τους για ζητήματα, όπως η προβλεπόμενη στην εθνική νομοθεσία ηλικία συνταξιοδότησης και ο προσδιορισμός του συνταξιοδοτικού καθεστώτος (άρθρο 38). Περαιτέρω, προσδιορίζονται οι συμπληρωματικές πληροφορίες που μπορούν να παρέχουν τα επαγγελματικά ταμεία στα μέλη τους επί ειδικότερων θεμάτων (άρθρο 39). Δια του Τρίτου Μέρους (άρθρα 40-43), που φέρει τον τίτλο «Λοιπές πληροφορίες και έγγραφα που πρέπει να

³⁵ Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., Ι. Γενικές Παρατηρήσεις, Α.

παρέχονται», καθιερώνεται σειρά πρόσθετων υποχρεώσεων των επαγγελματικών ταμείων. Συγκεκριμένα, τα Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. οφείλουν να ενημερώνουν τα υποψήφια προς ένταξη σε συνταξιοδοτικό καθεστώς μέλη τους αναφορικά με τις επιλογές τους (άρθρο 40), να παρέχουν πληροφόρηση στα μέλη τους κατά την προσυνταξιοδοτική φάση (άρθρο 41), να ενημερώνουν, σε περιοδική βάση, τους δικαιούχους αναφορικά με τις οφειλόμενες παροχές (άρθρο 42) και να δίνουν πρόσθετες πληροφορίες σε μέλη ή δικαιούχους κατόπιν σχετικής αίτησης των τελευταίων (άρθρο 43)³⁶.

Το Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 44-58), υπό τον τίτλο «Προληπτική εποπτεία», αποτελείται από δύο Μέρη. Δια του Πρώτου Μέρους (άρθρα 44-50), που φέρει τον τίτλο «Γενικοί κανόνες περί προληπτικής εποπτείας», καθορίζονται, κατ' αρχήν, οι κύριοι σκοποί (άρθρο 44), το πεδίο εφαρμογής (άρθρο 45) και οι γενικές αρχές της προληπτικής εποπτείας (άρθρο 46). Ειδικότερα, ορίζεται ότι η προληπτική εποπτεία αποσκοπεί στη διασφάλιση της σταθερότητας και της αξιοπιστίας των επαγγελματικών ταμείων, έχει ως αντικείμενο ελέγχου, μεταξύ άλλων, τις προϋποθέσεις λειτουργίας των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α., το διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας και τον τρόπο διαχείρισης των επενδύσεων, και ασκείται από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή μέσω του συνδυασμού επιτόπιων ελέγχων και δραστηριοτήτων εκτός των χώρων του ιδρύματος. Περαιτέρω, καθορίζεται η αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις, όπως την απαγόρευση ή τον περιορισμό των δραστηριοτήτων ενός Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α., σε περίπτωση παράβασης του νόμου (άρθρο 47). Στη συνέχεια, ρυθμίζεται η διαδικασία εποπτικής εξέτασης των δραστηριοτήτων κάθε επαγγελματικού ταμείου από την αρμόδια αρχή (άρθρο 48), καθιερώνεται η υποχρέωση των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. να παρέχουν στην αρμόδια αρχή ανά πάσα στιγμή πληροφορίες και έγγραφα για κάθε θέμα που αφορά τη δραστηριότητά τους (άρθρο 49) και, τέλος, εισάγεται υποχρέωση της αρμόδιας αρχής να ασκεί τα καθήκοντά της με διαφάνεια, ανεξαρτησία και λογοδοσία (άρθρο 50). Δια του Δεύτερου Μέρους του Κεφαλαίου Ε' (άρθρα 51-58), υπό τον τίτλο «Επαγγελματικό απόρρητο και ανταλλαγή πληροφοριών», ορίζεται, αφενός, ότι όλα τα πρόσωπα που εργάζονται για την αρμόδια εποπτική αρχή δεσμεύονται από την υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου (άρθρο 51), αφετέρου, ότι η ίδια η αρμόδια αρχή δύναται να χρησιμοποιεί τις εμπιστευτικές πληροφορίες μόνο για συγκεκριμένους σκοπούς, όπως η παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των Ι.Ε.Σ.Π.-Τ.Ε.Α.. και η

³⁶ Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., Ι. Γενικές Παρατηρήσεις, Α.

επιβολή σε αυτά διορθωτικών μέτρων (άρθρο 52). Οι διατάξεις, εξ άλλου, των δύο ανωτέρω άρθρων περί επαγγελματικού απορρήτου δεν θίγουν τις εξουσίες εξέτασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι οποίες ερείδονται στο άρθρο 226 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 53), δεν εμποδίζουν την ανταλλαγή πληροφοριών ούτε μεταξύ των εγχώριων εποπτικών αρχών ούτε μεταξύ των αρμόδιων αρχών διαφορών κρατών μελών (άρθρο 54), όπως δεν εμποδίζουν την αρμόδια αρχή να διαβιβάζει πληροφορίες σε κεντρικές τράπεζες και ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές (άρθρο 55), καθώς και σε άλλες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για τη χρηματοπιστωτική νομοθεσία (άρθρο 56). Σε κάθε περίπτωση, όμως, η ανταλλαγή, διαβίβαση ή γνωστοποίηση πληροφοριών πρέπει να πραγματοποιείται στο πλαίσιο άσκησης των ελεγκτικών και εποπτικών αρμοδιοτήτων κάθε αρχής και σε συμφωνία με την υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου (άρθρο 57). Τέλος, καθιερώνεται υποχρέωση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων να υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων έκθεση αναφορικά με τις εθνικές διατάξεις προληπτικής φύσεως που αφορούν την επαγγελματική ασφάλιση (άρθρο 58)³⁷.

Το Κεφάλαιο ΣΤ' (άρθρα 59-63), υπό τον τίτλο «Τελικές διατάξεις», περιλαμβάνει την υποχρέωση των αρμόδιων αρχών, αφενός, να συνεργάζονται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να διευκολύνεται η εποπτεία της λειτουργίας των επαγγελματικών ταμείων (άρθρο 59), αφετέρου, να εκτελούν τα καθήκοντά τους συμφώνως προς τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 που ρυθμίζει την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 60). Εν συνεχεία, εισάγονται ρυθμίσεις για την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ και για τις καταργούμενες διατάξεις (άρθρα 61-62)³⁸. Με την υπ' αριθμόν 240/31 και από 19.3.2020 τροπολογία του τότε νομοσχεδίου περί «Ενσωμάτωσης στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.)», προσετέθησαν στο τότε νομοσχέδιο τα άρθρα 63 και 64 που αφορούν, αντιστοίχως, στην ένταξη των ασφαλισμένων και συνταξιούχων του ΛΕΠΕΤΕ και του ΕΛΕΠΕΤΕ-ΠΠΕΘΝΑΚ στον e-ΕΦΚΑ και την υγειονομική περίθαλψη (άρθρο 63), καθώς και στο πρώην προσωπικό των πιστωτικών

³⁷ Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., Ι. Γενικές Παρατηρήσεις, Α.

³⁸ Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., Ι. Γενικές Παρατηρήσεις, Α.

ιδρυμάτων ασφαλισμένων τ. Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω. (άρθρο 64). Τα δύο αυτά άρθρα βέβαια δεν συνέχονται θεματικά με όλα τα υπόλοιπα, κατατίθενται ωστόσο για την πληρότητα της προσέγγισης του υπό εξέταση νομοθετήματος. Τέλος, δια του άρθρου 67 ορίζεται η έναρξη ισχύος του ν. 4680/2020 αναδρομικώς από την 13η Ιανουαρίου 2019³⁹.

2. Γενικοί σκοποί, ειδικοί σκοποί, ρυθμίσεις επίτευξής τους και έμπρακτα οφέλη του ν. 4680/2020

Οι γενικοί και ειδικοί σκοποί της Οδηγίας IORP II, οι ρυθμίσεις επίτευξής τους και τα έμπρακτα οφέλη της ταυτίζονται με τους γενικούς και ειδικούς σκοπούς του ν. 4680/2020, τις ρυθμίσεις επίτευξής τους και τα έμπρακτα οφέλη του τελευταίου, δεδομένου άλλωστε ότι ο νόμος αυτός, κατ' αντικείμενο, ενσωματώνει την εν λόγω Οδηγία στο εσωτερικό μας δίκαιο⁴⁰.

3. Κριτική, παρατηρήσεις και διευκρινίσεις στον ν. 4680/2020 – προβλήματα και συνεισφορά

Από τη στιγμή που ο ν. 4680/2020 μπορεί, γενικά, να λειτουργήσει ως «γέφυρα» ανάμεσα στον πρώτο και στον τρίτο πυλώνα, έχοντας ως αποστολή την ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα καθώς και την εδραίωσή του ως θεσμού ενδιαμέσου σε σχέση με τους δύο άλλους ακραίους πυλώνες, είναι χρήσιμος. Εξάλλου, με τον νόμο αυτό, ο προαιρετικός και μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των Ι.Ε.Σ.Π. παραμένει, ενώ παράλληλα, το όλο καθεστώς που τα διέπει βελτιώνεται σε σύγκριση με τον παρελθόντα ν. 3029/2002⁴¹. Αυτή είναι γενικά και η συνεισφορά του, δεδομένων και των οφελών του σε πολλαπλό επίπεδο, δηλαδή τόσο οικονομίας -εθνικής και ενωσιακής- όσο και χρηματοδότησης και εξασφάλισης των συνταξιοδοτικών παροχών, άρα πριμοδότησης των ασφαλισμένων, αλλά και των εργοδοτών, όπως ήδη αναφέρθηκε⁴².

Ακολουθώντας, ο ν. 4680/2020 αξίζει να διερευνηθεί σε ένα πιο ειδικό πλαίσιο, ήτοι ως προς τις επιμέρους ρυθμίσεις του (τεχνικές και ουσιαστικές) σε συνάρτηση με την τρέχουσα ελληνική πραγματικότητα της επαγγελματικής ασφάλισης.

³⁹ Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., Ι. Γενικές Παρατηρήσεις, Α.

⁴⁰ Βλ. αναλυτικά παραπάνω, Μέρος Ι. 3, Ι. 4, Ι. 5

⁴¹ Μεγκούλης Α. (Ε.Σ.Ε.Ε.) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

⁴² Βλ. παραπάνω, Μέρος Ι. 3, Ι. 4, Ι. 5.

α) Επαγγελματική ασφάλιση και Έλληνες εργαζόμενοι

Η επαγγελματική ασφάλιση, πρωτοεισαχθείσα στην Ελλάδα με το ν. 3029/2002, είναι σχετικά καινούρια, και δεν έχει ακόμη πείσει τους ασφαλισμένους για την αναγκαιότητά της ως θεσμικού συμπληρώματος προς την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν έχει προηγηθεί κατάλληλη ενημέρωση των ασφαλισμένων για τα οφέλη από τη λειτουργία της. Ο νέος λοιπόν νόμος, περιέχει μεν θετικές και προστατευτικές για τους ασφαλισμένους προβλέψεις⁴³, εντούτοις προσκόπτει στην ανεπαρκή προετοιμασία τους να παρακολουθήσουν και να υποστηρίξουν την εφαρμογή του, τη στιγμή μάλιστα που η επαγγελματική ασφάλιση οικοδομείται πάνω στη συμφωνία των κοινωνικών εταίρων, εργοδοτών και εργαζομένων (ασφαλισμένων) και προϋποθέτει, αυτονοήτως, την ενεργό συμμετοχή των τελευταίων.

Αυτές οι παραλείψεις συνιστούν, αναμφίβολα, χρονικές υστερήσεις στην πραγμάτωση του «τριπυλωνικού» ασφαλιστικού συστήματος.⁴⁴

β) Πιστή μετάφραση της Οδηγίας IORP II και «ασυμβίβαστο» με την ελληνική πραγματικότητα

Το άρθρο 15 του ν. 4680/2020 αναφέρεται σε περιπτώσεις Ι.Ε.Σ.Π. – Τ.Ε.Α.. τα οποία έχουν τη μορφή αλληλοασφαλιστικής επιχείρησης. Ο όρος «αλληλοασφαλιστική επιχείρηση» αποδίδει εν προκειμένω το «natural undertaking» του αγγλικού κειμένου της Οδηγίας. Ωστόσο, το «natural undertaking» συνηθίζεται να αποδίδεται πιο σωστά στα ελληνικά ως «αλληλοασφαλιστικός συνεταιρισμός», εντοπιζόμενος στο δίκαιο της ιδιωτικής ασφάλισης (ν. 4364/2016). Σύμφωνα με το τελευταίο, απαγορεύεται οι αλληλοασφαλιστικοί συνεταιρισμοί / αλληλοασφαλιστικές επιχειρήσεις να ασκούν δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής, και οι συντάξεις υπάγονται στον χώρο των ασφαλίσεων ζωής. Επομένως, στο σημείο αυτό υπάρχει ένα «ασυμβίβαστο» του πρόσφατου ελληνικού νόμου που ενσωματώνει την Οδηγία (ν. 4680/2020) με τον παλαιότερο γνωστό και ακόμα τώρα ισχύοντα ελληνικό νόμο για την ιδιωτική ασφάλιση (ν. 4364/2016): ένα Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης που χορηγεί επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές, οι οποίες υπάγονται στον χώρο των ασφαλίσεων ζωής, δεν

⁴³ Βλ. παραπάνω, Μέρος Ι. 3, Ι. 4, Ι. 5.

⁴⁴ Θανόπουλος Γ. (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

μπορεί να έχει τη μορφή αλληλασφαλιστικού συνεταιρισμού, καθώς ο αλληλασφαλιστικός συνεταιρισμός δεν χορηγεί τέτοιες παροχές. Το ερώτημα λοιπόν παραμένει σχετικά με το πώς είναι δυνατόν να συνταιριάξουν τα δύο αυτά⁴⁵. Το εν λόγω «ασυμβίβαστο», ωστόσο, θα μπορούσε να εξηγηθεί από το γεγονός ότι ο ν. 4680/2020, συνολικά ιδωμένος, αποτελεί πιστή μετάφραση της Οδηγίας IORP II, χωρίς να λαμβάνει υπόψη την ελληνική πραγματικότητα τόσο γενικά όσο και ειδικά. Αυτό οδηγεί σε ένα μέχρι ενός βαθμού κακέκτυπο ελληνικό νόμο, απηχώντας μελλοντικά προβλήματα στην εφαρμογή του.

Παρόμοιο ζήτημα ανακύπτει και από την ανάγνωση του άρθρου 13, παρ. 2β του ν. 4680/2020, όπου γίνεται αναφορά στο «σύστημα χρηματοδότησης το οποίο μεταβάλλεται από μηδενικό ή μερικό σε ολικό». Εν προκειμένω, με βάση και τους αντίστοιχους αγγλικούς όρους της Οδηγίας, δηλαδή το non funding, partial funding και full funding, εξυπονούνται το μη κεφαλαιοποιητικό, το μερικώς κεφαλαιοποιητικό και το ολικώς κεφαλαιοποιητικό σύστημα, τα οποία είναι πιο δόκιμοι όροι σε σύγκριση με αυτούς που περιλήφθηκαν τελικά στο νόμο⁴⁶. Άρα, η άκριτα πιστή μετάφραση σε κάποιες περιπτώσεις, όπως στην προκειμένη περίπτωση, δημιουργεί προβλήματα ερμηνείας που θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί με μία παραπάνω επεξεργασία του νόμου. Ωστόσο, από τη στιγμή που, έστω έμμεσα, συνάγεται η βούληση του νομοθέτη σε σχέση με την ορθή ερμηνεία, τα προβλήματα αυτά τρόπον τινά υπερκερνώνται.

Όπως καθίσταται σαφές λοιπόν, η πιστή μετάφραση της Οδηγίας / απλή μεταφορά της Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, ως η πιο εύκολη «λύση», χαρακτηρίζεται από προχειρότητα, μέσα δε σε ένα τέτοιο πλαίσιο υπεισέρχονται ειδικότερες αστοχίες, όπως ενδεικτικά αυτή του ά. 15 και του ά. 13 παρ. 2β του ν. 4680/2020 που προαναφέρθηκαν, αλλά και γενικότερες αστοχίες, όπως το γεγονός ότι ο ν. 4680/2020 δεν κατορθώνει να συνδέσει την μέχρι τώρα ελληνική πραγματικότητα των Τ.Ε.Α., όπως είχε διαμορφωθεί με τον ν. 3029/2002 και τον κανονισμό δεοντολογίας και καλών πρακτικών των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης του 2015, με τη νέα πραγματικότητα που φιλοδοξεί να οικοδομήσει η Οδηγία. Δεν κατορθώνει δηλαδή να επικαιροποιήσει την προϋφιστάμενη ελληνική νομοθεσία για τα Τ.Ε.Α., απλώς θέτει δίπλα σε αυτήν ένα

⁴⁵ Ζαμπέλης Π. (Τ.Ε.Α.. ΕΛ.ΤΑ) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

⁴⁶ Ζαμπέλης Π. (Τ.Ε.Α.. ΕΛ.ΤΑ) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

σώμα διατάξεων αποκομμένο σε κάποιο βαθμό από εκείνη⁴⁷. Τούτο έχει το αρνητικό να μεταθέτει ουσιαστικά στο μέλλον την εφαρμογή της Οδηγίας στην Ελλάδα, η οποία κατά τα άλλα αναπτύσσει ήδη ισχύ ως εσωτερικός πλέον νόμος⁴⁸.

γ) Εν αναμονή έκδοσης Υπουργικών Αποφάσεων

Στον ν. 4680/2020 εντοπίζονται παραπομπές σε έντεκα Υπουργικές Αποφάσεις (ά.11 παρ. 15, ά.12 παρ. 6, ά. 14 παρ. 3, ά.18 παρ. 10, ά. 20 παρ. 7, ά. 24 παρ. 4, ά. 26 παρ. 3, ά. 28, ά. 34 παρ. 2, ά. 47 παρ. 9, ά. 63 παρ. 10), οι οποίες βέβαια δεν έχουν ακόμη εκδοθεί.

Κατ' αρχάς, ο αριθμός των Υπουργικών αυτών Αποφάσεων θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι είναι μεγάλος και ότι, κατ' επέκταση, δεν διευκολύνει τη δημιουργία ενός νέου κωδικοποιημένου και σύγχρονου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Επαγγελματικών Ταμείων που θα συνέβαλε επιταχυντικά στη διάδοση και ανάπτυξη του θεσμού της επαγγελματικής ασφάλισης στη χώρα μας⁴⁹. Αντιθέτως, ένας ενιαίος νόμος - οδηγός, ευκαιρώς προσβάσιμος, λεπτομερής και κατανοητός από τους κοινωνικούς εταίρους, πλαισιωμένος από λίγες και περιεκτικές υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες θα ρυθμίζουν συγκεκριμένες τεχνικές λεπτομέρειες, θα μπορούσε να θεωρηθεί απαραίτητος ώστε να αναβαθμιστούν τα υφιστάμενα Τ.Ε.Α.. της χώρας και να ενθαρρυνθεί η δημιουργία νέων. Επίσης, το γεγονός ότι οι Υπουργικές αυτές Αποφάσεις δεν έχουν ακόμη εκδοθεί, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ουσιαστικά μεταθέτει σε μεταγενέστερο χρόνο την εκκίνηση της εφαρμογής της -κατά τα άλλα ήδη ενσωματωμένης στο ελληνικό δίκαιο και ισχύουσας- Οδηγίας. Παράλληλα, το γεγονός ότι η Οδηγία συνιστά ένα γενικό πλαίσιο που θα χρειαστεί να εξειδικεύεται αποσπασματικά σε βάθος χρόνου, σημαίνει ότι θα συντηρείται μέχρι τότε ένα θολό τοπίο υφιστάμενων αλλά και αναμενόμενων πρακτικών⁵⁰.

⁴⁷ Φύτρος Χ. (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α..) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., και Δασκαλάκη Κ. (Σ.Ε.Β) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

⁴⁸ Φύτρος Χ. (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α..) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

⁴⁹ Νούνης Χ. (Τ.Ε.Α.. ΥΠ.ΟΙΚ.) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

⁵⁰ Φύτρος Χ. (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α..) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

Από την άλλη μεριά, ούτως ή άλλως, δεν υπάρχει πείρα σε σχέση με την εφαρμογή των νέων κανόνων που εισάγει ο ν. 4680/2020, επομένως, στην πορεία, όταν αποκτηθεί η σχετική πείρα, θα καταστεί περισσότερο ρεαλιστική η κωδικοποίηση του όλου θεσμικού πλαισίου για τα Τ.Ε.Α., με ανάλογες παρεμβάσεις σε επίπεδο Υπουργικών Αποφάσεων, και τότε αυτή η κωδικοποίηση θα είναι ολοκληρωμένη, χρηστική και ικανή να αναδείξει τον θεσμό της επαγγελματικής ασφάλισης.

δ) Εποπτικές Αρχές των Τ.Ε.Α.-Ι.Ε.Σ.Π.

Στα άρθρα 44 έως 58 του ν. 4680/2020 γίνεται αναφορά στην «αρμόδια εποπτική αρχή», η οποία αναλύεται περαιτέρω σε τρεις επιμέρους και διακριτές μεταξύ τους αρχές: το Υπουργείο Εργασίας, την Εθνική Αναλογιστική Αρχή και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς⁵¹. Το τρίπτυχο αυτό της εποπτείας υπήρχε και πριν από τη θέση σε ισχύ του νέου νόμου, προβλεπόμενα από τις διατάξεις των άρθρων 7 και 8 του ν. 3029/2002 και της παραγράφου 3 του άρθρου 99 του ν. 4209/2013. Ωστόσο, είναι προτιμητέο, δεδομένων των υψηλών τεχνικών απαιτήσεων του νέου νόμου, η εθνική εποπτεία του δεύτερου πυλώνα να παύσει να είναι κατακερματισμένη. Είναι δηλαδή προτιμητέο η εποπτεία αυτή να ασκείται συγκεντρωτικά από έναν ενιαίο φορέα, ο οποίος θα έχει ως αποκλειστικό αντικείμενο εποπτείας τον δεύτερο πυλώνα ασφάλισης. Στο ίδιο πλαίσιο, θα ήταν χρήσιμη η δυνατότητα υποβολής μέσω μιας ενιαίας και μοναδικής ηλεκτρονικής πύλης όλων των πληροφοριών από τα Τ.Ε.Α., χωρίς να χρειάζεται έτσι να αποστέλλονται οι ίδιες πληροφορίες σε τρεις διαφορετικούς παραλήπτες, ήτοι στις τρεις διαφορετικές εποπτικές αρχές⁵², κάτι που, φυσικά, δημιουργεί δυσκαμψία στη λειτουργία της επαγγελματικής ασφάλισης. Από την άλλη μεριά, η δημιουργία ενός ενιαίου εποπτικού φορέα προϋποθέτει μεγάλη προσπάθεια αλλά και χρόνο για να επιτευχθεί, ενώ η λειτουργικότητα ενός τέτοιου φορέα μπορεί να παρουσίαζε προβλήματα εσωτερικού συντονισμού.

⁵¹ Φ.Ε.Κ.. 72/Α/23-3-2020, ν. 4680/2020 «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π..) και άλλες διατάξεις», άρθρο 5 παρ. 8

⁵² Φύτρος Χ. (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α..) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

ε) Χρόνος ενσωμάτωσης της Οδηγίας και αναδρομική ισχύς της

Ο νόμος 4680/2020 αναπτύσσει αναδρομική ισχύ ήδη από τις 13/1/2019⁵³, ημερομηνία η οποία είχε ορισθεί στην Οδηγία IORP II ως η καταληκτική για την ενσωμάτωσή της στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών⁵⁴. Ωστόσο, αυτή η αναδρομικότητα που θέσπισε ο ελληνικός νόμος δεν καλύπτει το υφιστάμενο κενό ενεργειών οι οποίες ούτως ή άλλως απαιτούνται για την έμπρακτη συμμόρφωση της Ελλάδας προς το περιεχόμενο της Οδηγίας. Δείγμα του κενού αυτού, που παρατηρείται, συνιστά το γεγονός ότι ακόμη δεν έχουν εκδοθεί οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις που θα εξειδικεύουν τον επίμαχο νόμο⁵⁵, και ότι τα καταστατικά των εν λειτουργία εγχώριων Τ.Ε.Α. εξακολουθούν να λειτουργούν με βάση το παλαιό καθεστώς⁵⁶, όντας ανέτοιμα να υποστηρίξουν την ουσιαστική εφαρμογή των απαιτήσεων και διαδικασιών που προβλέπονται στο νέο νόμο⁵⁷. Το ίδιο ανέτοιμοι είναι και οι φορείς εποπτείας των εν λόγω Τ.Ε.Α.⁵⁸.

Σχετικά με την αναδρομικότητα, ας κατατεθεί επίσης ότι, σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ. 1, εδ. α' της Οδηγίας IORP II, «τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 13 Ιανουαρίου 2019». Όπως παγίως έχει κριθεί κατά την επεξεργασία κανονιστικών διαταγμάτων από το Συμβούλιο της Επικρατείας, επί μη εμπρόθεσμης μεταφοράς διατάξεων Οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, η συμμόρφωση πρέπει να ανατρέχει στον χρόνο κατά τον οποίο οι διατάξεις της Οδηγίας έπρεπε να μεταφερθούν στο εσωτερικό δίκαιο (βλ. ΣτΕ ΠΕ 210/1998, 479/1998, 404/1999, 415/2001, 1/2002, 429/2002, 379/2003, 180/2004). Η αναδρομική, όμως, ισχύς δεν δύναται, όπως έχει ομοίως κριθεί, να καταλαμβάνει διενεργηθείσες ήδη διαδικασίες ελέγχου (ΣτΕ ΠΕ 384/2000), ούτε να καταλαμβάνει διατάξεις δια των οποίων προβλέπονται κυρώσεις (βλ. ΣτΕ ΠΕ 18/2005 πρβλ. και ΔΕΚ της 3^{ης} Μαΐου 2005 υποθ. C-387/02, C-391/02 και C-403/02) καθότι, εν προκειμένω, υποχωρεί η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης έναντι της αρχής της ασφάλειας δικαίου,

⁵³ Φ.Ε.Κ.. 72/Α/23-3-2020, ν. 4680/2020, ό.π., ά. 65

⁵⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., ά. 64, παρ. 1

⁵⁵ Βλ. παραπάνω, ΜΕΡΟΣ II, 3 γ'

⁵⁶ Δασκαλάκη Κ. (Σ.Ε.Β) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

⁵⁷ Νούνης Χ. (Τ.Ε.Α.. ΥΠ.ΟΙΚ.) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

⁵⁸ Δασκαλάκη Κ. (Σ.Ε.Β) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

η οποία θεωρείται αρχή και του δικαίου της Ένωσης. Υπό το φως των ανωτέρω επισημάνσεων, η αναδρομική ισχύς του νόμου δεν δύναται να καταλαμβάνει τις διοικητικής φύσεως κυρώσεις και τα μέτρα του άρθρου 47 αυτού⁵⁹.

στ) Ορισμός Ι.Ε.Σ.Π.

Στο άρθρο 5 του ν. 4680/2020 (αντίστοιχο άρθρο 6 της Οδηγίας IORP II), ορίζεται ως Ι.Ε.Σ.Π.. το ίδρυμα το οποίο, μεταξύ άλλων, λειτουργεί σε κεφαλαιοποιητική βάση ανεξαρτήτως της νομικής του μορφής. Στην Ελλάδα, όλα τα υπάρχοντα Ι.Ε.Σ.Π. - Τ.Ε.Α.. λειτουργούν μεν σε κεφαλαιοποιητική βάση, ωστόσο είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Η ελληνική αυτή πραγματικότητα στηρίζεται στην πρόβλεψη του άρθρου 7 του ν. 3029/2002, σύμφωνα με την οποία τα Ι.Ε.Σ.Π. ορίζονταν συγκεκριμένα ως μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Συνεπώς, ο ορισμός των Ι.Ε.Σ.Π. του ν. 4680/2020 είναι ευρύτερος από τον ορισμό των Ι.Ε.Σ.Π. του ν. 3029/2002, δηλαδή ο πρώτος καλύπτει δυνητικά ένα πολύ μεγαλύτερο μέρος οντοτήτων από αυτές που καλύπτει ο δεύτερος και απαντούν στην ελληνική πραγματικότητα⁶⁰. Οπότε στο σημείο αυτό εγείρεται το ερώτημα αν αυτός ο νέος γενικός ορισμός σημαίνει ότι θα μπορούν πλέον να ιδρύονται και Ι.Ε.Σ.Π. κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Κάτι τέτοιο, όμως, παραπέμπει στον τρίτο πυλώνα ασφάλισης, ακυρώνοντας το νόημα του δεύτερου πυλώνα ως ενδιάμεσου, και υποσκάπτοντας, κατ' επέκταση, το όλο τριπυλωνικό σύστημα ασφάλισης και τη δυναμική του. Ας σημειωθεί σχετικά ότι το άρθρο 6 της Οδηγίας IORP προέβλεπε ότι και το άρθρο 6 της Οδηγίας IORP II σχετικά με τη νομική μορφή των Ι.Ε.Σ.Π., προέβλεπε δηλαδή πως αυτά συνίστανται σε ιδρύματα που λειτουργούν σε κεφαλαιοποιητική βάση ανεξαρτήτως νομικής μορφής. Απλώς ο ν. 3029/2002, που ενσωμάτωσε την Οδηγία IORP, «περιέστελλε» τον ορισμό των Ι.Ε.Σ.Π. της Οδηγίας IORP, συγκεκριμενοποιώντας τον περαιτέρω και τοποθετώντας μέσα σε αυτόν μόνο τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδρύματα, κάτι που δεν έκανε ο ν. 4680/2020. Αυτό το τελευταίο, όμως, από μόνο του δεν σημαίνει ότι αλλάζει ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των Ι.Ε.Σ.Π., δεδομένου, άλλωστε, ότι ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των Ι.Ε.Σ.Π. είναι προϋπόθεση για την ύπαρξη και λειτουργία του δεύτερου πυλώνα⁶¹,

⁵⁹ Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., Π. 6: Παρατηρήσεις επί του άρθρου 63

⁶⁰ Φύτρος Χ. (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α..) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

⁶¹ Θανόπουλος Γ. (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

ο οποίος «συνδέει» τους δύο άλλους ακραίους πυλώνες⁶², και τον οποίο επιχειρεί να ενισχύσει ο νέος νόμος. Πάντως, ο νέος νόμος, και σε γλωσσικό ακόμα επίπεδο, θέτει σε διαζευκτική σχέση τα Ι.Ε.Σ.Π. και τα Τ.Ε.Α., οπότε και από αυτό θα μπορούσε να συναχθεί ότι αυτά δεν διαφοροποιούνται μεταξύ τους, οπότε, κατ' επέκταση, δεν τίθεται θέμα διεύρυνσης του ορισμού των Τ.Ε.Α. του ν. 3029/2002 με συμπερίληψη και οντοτήτων κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Το ίδιο ζήτημα, όμως, περί του κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, επανέρχεται στο προσκήνιο, καθώς το άρθρο 15 του ν. 4860/2020, που αναφέρεται στο διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας, είναι ένα τεχνικό άρθρο, που εισάγει έννοιες όπως αυτή του μετοχικού κεφαλαίου, της αλληλοασφαλιστικής επιχείρησης, των κερδών, των ζημιών, των πληρωτέων μερισμάτων, των προνομιούχων μετοχών, οι οποίες ακριβώς δεν ανταποκρίνονται στην ελληνική πραγματικότητα των Τ.Ε.Α.. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως αυτά είχαν ιδρυθεί και λειτουργούσαν βάσει του ν. 3029/2002⁶³.

ζ) Πεδίο εφαρμογής του νόμου

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 α' του ν. 4680/2020, ο εν λόγω νόμος δεν εφαρμόζεται σε επαγγελματικά ταμεία υποχρεωτικής ασφάλισης που λειτουργούν σε υποκατάσταση της υποχρεωτικής εκ του νόμου επικουρικής ασφάλισης. Στην τελευταία περίπτωση υπάγονται τα Ι.Ε.Σ.Π. που έχουν μετατραπεί από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου σε Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης υποχρεωτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4052/2012 (Α' 41) (Απόφαση ΣτΕ 960/2017 επταμ.)⁶⁴. Στην Ελλάδα υπάρχουν τέσσερα τέτοια Ταμεία: Το Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορίου Τροφίμων (Τ.Ε.Α.Υ-ΕΤ) με βάση την Υ.Α. Φ. 51020/5054/113, Φ.Ε.Κ.. Β' 410/22.2.2013, το Επαγγελματικό Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εταιρειών Πετρελαιοειδών (ΕΤ.Ε.Α.ΠΕΠ) με βάση την Υ.Α. Φ. 51020/4883/105, Φ.Ε.Κ.. Β' 411/22.2.2013, το Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης – Επικούρησης Ασφαλιστών και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων (Τ.Ε.Α.-ΕΑΠΑΕ) με βάση την Υ.Α. Φ. 51020/4883/105,

⁶² Μεγκούλης Α. (Ε.Σ.Ε.Ε.) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π

⁶³ Φύτρος Χ. (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α..) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π., και Ζαμπέλης Π. (Τ.Ε.Α.. ΕΛ.ΤΑ) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.,

⁶⁴ Αιτιολογική έκθεση του ν. 4680/2020, ό.π.

Φ.Ε.Κ.. Β' 411/22.2.2013, και, τέλος, το Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών (Τ.Ε.Α.ΥΦΕ) με βάση την Υ.Α. Φ. 51020/5352/121, Φ.Ε.Κ.. Β' 412/22.2.2013⁶⁵.

Τα εν λόγω επαγγελματικά ταμεία υποχρεωτικής ασφάλισης, με την εφαρμογή σε αυτά των σχετικών διατάξεων του ν. 3029/2002, υπήχθησαν στον δεύτερο πυλώνα ασφάλισης ως προς όλες τις ισχύουσες ρυθμίσεις, με μόνη διαφορά την υποχρεωτικότητα υπαγωγής στην ασφάλιση, ως απόρροια της προέλευσής τους από το δημόσιο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Σύμφωνα, όμως, με τον ν. 4680/2020 ο οποίος αφορά στις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ι.Ε.Σ.Π., τα ταμεία υποχρεωτικής επικουρικής - επαγγελματικής ασφάλισης εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής του⁶⁶.

η) Μικρά Ι.Ε.Σ.Π.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4680/2020, στα Ι.Ε.Σ.Π.. με λιγότερα από 100 μέλη εφαρμόζονται μόνο τα άρθρα 31 έως 34 του εν λόγω νόμου. Ενώ, στα Ι.Ε.Σ.Π.. με περισσότερα από 100 μέλη (βλ. άρθρο 7 του ν. 3029/2002) εφαρμόζεται ολόκληρος ο νόμος⁶⁷. Το άρθρο 5 της Οδηγίας IORP II (αντίστοιχο άρθρο 4 του ν. 4680/2020) προβλέπει για τα Ι.Ε.Σ.Π.. με λιγότερα από 100 μέλη ότι πρέπει σε αυτά να εφαρμοστούν οπωσδήποτε τα άρθρα 32 έως 35 της Οδηγίας (αντίστοιχα άρθρα 31 έως 34 του ν. 4680/2020) και ότι για τα υπόλοιπα άρθρα της Οδηγίας (αντίστοιχος ν. 4680/2020) είναι προαιρετική η εφαρμογή τους, έγκειται δηλαδή στο εκάστοτε κράτος μέλος το αν θα επιλέξει ή όχι να τα εφαρμόζει. Η Ελλάδα, λοιπόν, βάσει του άρθρου 4 του ν. 4680/2020 επέλεξε να μην τα εφαρμόζει. Με δεδομένο όμως ότι η Ελλάδα, σε ποσοστό πάνω από 99% της ιδιωτικής οικονομίας της, αποτελείται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις με εργαζόμενους που δεν υπερβαίνουν τους 250, ενώ ταυτόχρονα, σε ποσοστό σχεδόν πάνω από 96%, αποτελείται από μικρές επιχειρήσεις με εργαζόμενους συνήθως όχι περισσότερους από 100, ίσως θα ήταν προτιμότερο να εφαρμόζοταν ολόκληρος ο ν. 4680/2020 και στα Ι.Ε.Σ.Π.. με λιγότερα από 100 μέλη. Τούτο δε προκειμένου η επαγγελματική ασφάλιση να αγγίξει σχεδόν όλη την ιδιωτική οικονομία και τους κοινωνικούς εταίρους και όχι μόνο κάποιες προνομιούχες ομάδες

⁶⁵ Παπαρηγοπούλου Π. (2019), ό.π., Μέρος Πρώτο, Κεφάλαιο Τρίτο, 3.2.1.5., σελ. 131 και 132

⁶⁶ Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., Π. 1α: Παρατηρήσεις επί του άρθρου 2

⁶⁷ Βλ. και αιτιολογική έκθεση του ν. 4680/2020, ό.π.

εργαζομένων⁶⁸. Η Ελλάδα, βέβαια, προέβη στην ελάχιστη εναρμόνιση με την Οδηγία, ως όφειλε. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να επισημανθεί ότι η μερική έστω επέκταση εφαρμογής της Οδηγίας και στα μικρά Ι.Ε.Σ.Π., βάσει του ά. 4 του ν. 4680/2020, είναι θετική για την ελληνική οικονομία δεδομένης της ανατομίας της, ως αυτή εξετάθη αναλυτικότερα ανωτέρω.

⁶⁸ Φύτρος Χ. (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α..) σε Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, ό.π.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα ωφέλιμα αποτελέσματα του πρόσφατου νόμου για τα Ι.Ε.Σ.Π. είναι δεδομένα, όπως προέκυψε από την προηγούμενη ανάπτυξη, ωστόσο θα φανούν όχι άμεσα αλλά μακροπρόθεσμα, αφού του εκδοθούν και οι απαραίτητες υπουργικές αποφάσεις που θα τον εξειδικεύσουν και αποκτηθεί και μια πρώτη πείρα από την εφαρμογή του στην πράξη. Σταδιακά, λοιπόν, θα συνδεθεί η μέχρι τώρα ελληνική πραγματικότητα των Ι.Ε.Σ.Π., όπως ίσχυε βάσει του ν. 3029/2002, με τη νέα πραγματικότητα που εισάγει ο ν. 4680/2020. Το σίγουρο είναι ότι ο νέος νόμος, παρά την παραφωνία του -ως προς ορισμένα σημεία του- με την τρέχουσα ελληνική πραγματικότητα άγει αποφασιστικά προς το τριπυλωνικό σύστημα ασφάλισης, ενισχύοντας τον δεύτερο πυλώνα της προαιρετικής επαγγελματικής ασφάλισης, χάριν διασφάλισης των παροχών των ασφαλισμένων και χάριν στήριξης της ενωσιακής και εθνικής οικονομίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 (IORP II) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.)

Οδηγία 2003/41/ΕΚ (IORP) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Ιουνίου 2003 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών

Λευκή Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 16ης Φεβρουαρίου 2012 με τίτλο «Ατζέντα για επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις»

PensionsEurope, representer of national associations of pension funds and similar institutions for workplace and other funded pensions, Key issues, IORP II Directive, σε <https://www.pensionseurope.eu/iorp-ii-directive>

European Parliament, Briefing, EU Legislation in Progress, September 2016, “Occupational pensions. Revision of the Institutions for Occupational Retirement Provision Directive (IORP II)”, σε https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/589800/EPRS_BRI%282016%29589800_EN.pdf

European Commission, MEMO, March 2014, “Revision of the Occupational Pension Funds Directive – frequently asked questions”, σε https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_14_239

2. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Φ.Ε.Κ.. 72/Α/23-3-2020, νόμος 4680/2020 «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της

14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.) και άλλες διατάξεις»

Πρακτικό της 11.03.2020 της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Θ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, Περίοδος ΙΗ', Σύνοδος Α' Ελληνικού Κοινοβουλίου, με θέμα ημερήσιας διάταξης: Συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.).

Αιτιολογική έκθεση του νόμου 4680/2020 για την «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.) και άλλες διατάξεις»

Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 18/03/2020 επί του τότε νομοσχεδίου περί «Ενσωμάτωσης στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.)»

Φ.Ε.Κ.. Α 160/11-7-2002, νόμος 3029/2002 «Μεταρρύθμιση Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης»

3. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

Παπαρηγοπούλου Π. (2019), Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης (3^η έκδ.). Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη

Στεργίου Α. (2017), Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης (3^η έκδ.). Αθήνα - Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας

